

Klīniski morfoloģiskā balss saišu polipu un mezgliņu analīze

*Arnīs Āboliņš, Marika Āboliņa¹, Ilze Štrumfa,
Andrejs Vanags², Jānis Gardovskis²*

Rīgas Stradiņa universitāte,

Medicīnas fakultāte, Patoloģijas katedra, Latvija

¹ *Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija*

² *Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte,*

Ķirurģijas katedra, Latvija

Ievads. Balss saišu mezgliņi un polipi ir visbiežākie fonotraumas radītie balsenes labdabīgi veidojumi. Atšķirības starp tiem ir ļoti grūti izšķiramas kā makroskopiski klīnikā, tā mikroskopiski patomorfoloģiskā izmeklēšanā [Nunes, et al., 2013]. Taču vienmēr pastāv veidojuma diferenciāldiagnoze gan ar vienkāršu iekaisumu ar hiperplastiskām izmaiņām, gan ļaundabīgiem balsenes veidojumiem.

Darba mērķis. Salīdzināt klīniskās izmeklēšanas diagnozes ar patomorfoloģiskā izmeklēšanā diagnosticētiem balss saišu polipiem un mezgliņiem.

Materiāls un metodes. Retrospektīvā pētījumā secīgi iekļauti visi klīniskie gadījumi, kas notika viena gada laikā un pacienti tika operēti, bet materiālu nosūtīja patomorfoloģiskai izmeklēšanai ar norādi par balss saišu veidojumu. Operāciju materiāls izvērtēts gan makroskopiski, nosakot izmēru, krāsu un konsistenci, gan mikroskopiski, raksturojot epitēlija, *lamina propria* un asinsvadu stāvokli – tie ir noteicošie parametri diferenciāldiagnostikā starp balss saites polipu un mezgliņu. Datu apstrādei izmantotas aprakstošās statistikas metodes ar 95% ticamības intervāla (TI) noteikšanu [Altman, et al., 2000].

Rezultāti. No visa izmeklētā patomorfoloģiskā materiāla gada laikā Otorinolarinoloģijas nodaļā veiktās operācijas ar nosūtījumiem uz patomorfoloģisko izmeklēšanu veido 8%. No tiem 15 gadījumos (9,26%) (95% ticamības intervāls 5,7–14,7) klīniskajā diagnozē tika norādīts balss saišu veidojums – 60% hronisks hiperplastisks laringīts (HHL) (35,7–80,2), 26,7% labdabīgs balsenes audzējs (LBA) (10,9–52,0), 13,3% balss saišu polipoze (BSP) (3,7–37,9). Vidējais vecums pacientiem bija 44,7 gadi, sākot no 24 gadu vecuma līdz pat 67 gadiem. Sievietēm balss saišu veidojumus konstatēja biežāk nekā vīriešiem, attiecīgi 73,3% (48,1–89,1) un 26,7% (10,9–52,0) pētījumā iesaistīto pacientu.

Patomorfoloģiskā izmeklēšanā nosūtīto veidojumu vidējais lielākais izmērs bija 0,5 cm, krāsa – gaiši pelēka un konsistence – blīvi elastīga. Mikroskopiskajā izmeklēšanā HHL grupā klīniskās un patomorfoloģiskās diagnozes sakrīšana bija vienā gadījumā (11,1%) (2,0–43,5), trijos gadījumos (33,3%) (12,1–64,6) tika diagnosticēts laringeāls polips, bet piecos gadījumos (55,6%) (26,7–81,1) – laringeāls mezgliņš. LBA grupā mikroskopiski 50% gadījumu (15,0–85,0) tika diagnosticēts laringeāls mezgliņš, 25% gadījumu (4,6–69,9) laringeāls polips, 25% gadījumu (4,6–69,9) balss saišu epitēlija izčūlojums ar plašu iekaisumu apkārtējos audos. BSP grupā diagnoze sakrita visos gadījumos.

Izanalizējot pēc dzimuma, morfoloģiski apstiprinātus balss saišu mezgliņus sievietēm konstatēja 54,5% gadījumu (28,0–78,7), bet polipus 18,2% (5,1–47,7), savukārt vīriešu grupā pusē gadījumu konstatēja kā mezgliņus, tā polipus.

Secinājumi.

1. Morfoloģiski labdabīgi tilpuma procesi klīniskajā izmeklēšanā var simulēt iekaisīgas audu un reaktīvas šūnu izmaiņas.
2. Sievietēm biežāk tiek diagnosticēti balss saišu mezgliņi, bet vīriešiem nav izteikts dominējošs labdabīgs veidojums.